

jeg ſkulde ſtille det Forſlag, jeg har tilladt mig at ſtille angaaende Indførelſen af en ny Paragraph i Loven. Derſom Enhver har Lov til at tilvirke Roefaft og derefter, hvis han mulig kan finde ſin Regning derved, har Lov til at affætte den til Fabrikker til Forædling, er det et Spørgsmaal, om det er nødvendigt at tage den Forholdsregel, ſom jeg har troet at burde tage ved det af mig ſtillede Forſlag, men lad det da blive klart i Loven, at Enhver har Lov til at tilvirke Roefaft. Da bortfalde nogle af de Betænkeligheder, jeg har havt, og ſom have bragt mig til at ſtille mit Ændringsforſlag. Blandt de Grunde, der i Dørigt ere blevne fremhævede for at bevæge os til at indføre denne Befattning, er ogſaa Hensynet til Veſtindien, men derom vil jeg dog tillade mig en Bemærkning. Veſtindien hænger virkelig efter den Afſtemning, ſom har fundet Sted derovre, og efter de Beſlutninger, vi her have taget, alſok løst ſammen med Danmark til, at vi her med Rimelighed kunne indrette vore indre Befattningsforhold efter et ſaadant Hensyn til Veſtindien. Det forekommer mig, at det vilde være at gaa for vidt i ſit Hensyn til Veſtindien. Jeg hørte ogſaa nylig, ligesom jeg har hørt det ved Sagens tidligere Behandling, at man, naar man undlod at indføre en ſaadan Befattning, vilde give ſtore Konſortier eller Fabrikker en ubillig Fordel paa Statskaſſens Beløſtning. Med Hensyn hertil vil jeg bemærke, at naar vi ikke ſøge at ſkaffe Staten en Indtægt af det Korn, ſom voxer, og ſom hert Landet bliver tilberedt ved Lærſtemaſtiner og Møller, forekommer det mig, at der er lige ſaa liden Grund til at beſkatte de Indretninger, ſom træffes med Hensyn til Roerne, og ſom ligeoverfor diſe spille den ſamme Rolle, ſom de Inſtrumenter, jeg nys omtalte, med Hensyn til Kornet og Melet. Det forekommer mig, at der Omſtændighed, at Noget kan vinde ved ſaadanne Foretagender, er ligegyldig, naar Foretagenderne i det Hele føre Følger med ſig, ſom ere tjenlige for Almenvellet. Det antager jeg imidlertid, at ſaadanne Foretagender gjøre, naar de give Anledning til, at man rundt om i Landet dyrker Produkter, ſom man ikke før har kunnet dyrke, og ſom ere fordelagtige, ſamt naar man ſkaffer en Mængde Arbeidere Arbejde i ſlige Fabrikker. Jeg kan aldeles ikke ſe, at der i de tre Grunde, jeg har anført, er Noget, ſom kunde bevæge mig til at gaa ind paa dette Forſlag. Dets Fremkomſt kan jo, ſom det vil erindres, ſiges at være bevirket derved, at et Flertal af det Koldudvalg, ſom blev nebfat iſſor, opfordrede Regjeringen til at fremkomme dermed. Jeg var Medlem af det da værende Udvalg, men jeg deltog ikke i Opfordringen, idet det var mig alſok uklar, at der ſkulde være nogen Nødvendighed for et ſaadant Lovforſlag. Jeg vilde i ethvert Fald først ſe, om man ikke ad anden Vej ſkulde kunne ſkaffe en tilsvarende Indtægt for Statskaſſen hos dem, ſom have bedre Raad til at betale Skatten, end

de, af hvem man fordrer denne Skat, nemlig Konſumenterne; thi det er dog til Syvende og Sidſt dem, det kommer til at gaa ud over. Naar Regjeringen er kommen med dette Forſlag, er den alſaa tilſkyndet dertil ved Udvalgets Opfordring iſſor, men man ſer dog, at en Del af Udvalgets Medlemmer har opfattet Sagen ſaaledes, at de principielt ikke ynede denne Befattning. De have havt en Følelſe af, at de derved komme i ſtor Modſtrid med deres Udtalelſer paa andet Sted om, hvorledes man bør ſtille ſig til nye Skatter paa Forbruget i Landet, og derfor have de ogſaa gjort, hvad man kan kalde en Undſkyldning, for, at de ere gaaede ind paa dette Forſlag. Jeg kommer her til at tænke paa, hvad den ærede Juſtizminiſter ſagde i en anden Sag, da han erindrede om et Ordſprog. For mig har det ſtillet ſig ſaaledes, at de Herrer paa en Maade have anlagt ſig ſelv for at være ſalvne fra deres Princip, idet de have maattet gaa ind paa at gjøre en Undſkyldning for et Lovforſlag ſom dette (Afkrydſe). Ja, derſom dette beviſes, ſkal jeg ſenere oplæſe det Sted, hvor jeg har fundet Undſkyldningen. Denne Lov hemmer alſaa den frie Induſtri i Landet; den befordrer Umoraliteten gjennem Friſtelſe til Befvigelſe, og den er aldeles ſridende imod den Lovgivning, vi have ſet her i Landet, ſiden vort Frihedsliv fik den Form, det nu har faaet ſiden 1848. Derfor maa jeg abſolut være imod denne Sag, og jeg agter at ſtemme imod Loven, ſelv om mit Ændringsforſlag ſkulde blive vedtaget. Dette Ændringsforſlag har jeg kun tilladt mig at fremſætte, fordi Loven uden dette efter min Mening vilde være endnu fordærligere, idet det netop var Manglen af den Frihed, Ændringsforſlaget vil give, at Loven kunde komme til at øve ſine demoraliferende Virkninger. Der er viſnok Uſkillige, ſom have den Mening, at dette Ændringsforſlag er mindre nødvendigt, da man endnu ikke veed, at Suffertilvirkningen kan drives i nogen ſynderlig Udſtrækning ved de Midler, man kan have udenfor de egentlige Fabrikker. Dertil vil jeg kun ſige, at der, hvis man har denne Mening, heller ikke kan være ſtor Fare ved at vedtage mit Ændringsforſlag. Dette ſiger jeg blot lige overfor dem, der ønske at være fri for alt Poſefigeri i Huſe, bevirket ved Love. Der er en Kjendsgjerning, ſom har opvakt nogen Forundring hos mig, og det er, at man ikke har hørt nogen ſtærk Indvending eller noget rigtigt Skrig fra dem, ſom indrette diſe Fabrikker, over, at man gaar dem for nær. Saavidt jeg veed, ere imidlertid Nogle af dem, ſom indrette diſe Fabrikker, tillige Eiere af Fabrikker, der give ſig af med at tilvirke Suffer af Sufferværſtaf, og jeg mener, at de derfor mulig kunne have mindre Betænkelighed derved, idet de kunne indrette ſig ſaaledes, at de, naar det kan betale ſig, tilvirke Roefuffer, medens de, derſom Konjunkturerne ere ſaaledes, at det betale ſig bedre at tilvirke andet Suffer, helt holde op med det første,